

Innberetning v/ Tor Jarl Knudsen 15.9.1980
innberetningsdato

Osland gnr. 22 bnr, 1 fk.nr.
gardsnavn

Høyanger Sogn og Fjordane
kommune fylke

Lasse Osland, 5927 Bjordal
eier/bruker postnummer/adresse

Adr. delvis utgraving av lav røys 16.6.1980
dato

Resymé:

Røysa besto av en konsentrasjon av til dels hode- og knyttnevestore stein. Noe av steinen så ut til å være varmesprengt. Steinene lå jevnt i samme nivå, på en svakt skrånende "hulle" som måler 1,5 x 1,5 m. De jordmasser som har dekket røysa var skjøvet ned i skråningen nedenfor røysa. Det var under dette arbeidet Osland oppdaget røysa. Røysa lå ca. 60 cm under markoverflaten. Røysa lå altså på kanten av et dyrkings-platå som skråner svakt ned mot fjorden i SØ, og avsluttes i SV av en bratt skråning, ca. 10 m høg. Beliggenheten ca. 70 m S- for SØ- hjørne av våningshuset på gården.

Arbeidet tok til med fotografering og opprensning rundt steinene i røysa. Nivå I er betegnelsen på overflate av røysa etter opprensning (se tegn. nr. 1). Målesystemet ble lagt opp NS, O, Om lengst i N. I nivå I har røysa en tilnærmet triangulær form, 3 m lang og 2,75 m på det bredeste. En stor stein lengst i N, danner muligens en avslutning her. I V er røysa noe omrotet (bilde nr. 4). I S er røysa

markert avsluttet med noe større stein som går ned i auren (bilde nr. 12). I Ø ser det ut til at steinen fortsetter inn under dyrket mark. Etter at dette nivået er tegnet, fortsetter utgravningen, og det blir gjort funn av keramikk-skår (se tegn. nr. 1).

I ⁿ beste nivå, nivå II, er røysa karakterisert ved gjennomgående noe mindre størrelse på steinene, men med enkelte større steiner innimellom (se tegn. nr. 2).

Røysa, som er en jordblandet røys, hadde denne lagfølgen: Lag I, dyrkingsjord som er delvis fjernet med maskin; under dette lag 2, som består av mold med iblandet sand.

Lag 3, er et svart, humifisert, trekullblandet lag, under 2, prøvetatt. Under disse lagene kommer auren som er rødbrun på farge. Steinene i nivå II ligger altså i og delvis oppå auren. Røysa er i dette nivået markert avsluttet i S og SV. I Ø er det sannsynlig at røysa fortsetter inn under dyrkingsjorda. Funn av et keramikkskår, av mørkt, hardbrent gods og muligens fra eldre jernalder, sannsynliggjør at vi her har å gjøre med en grav. En fullstendig avklaring av røysas karakter kan bare avgjøres ved en utvidelse av feltet østover.

Lasse Osland opplyser at han vil ta til med utjamning av dette området sommeren 1981.

Fra tid til annen har det kommet fram fornfunn i forbindelse med dyrkingsarbeid på gården (foto nr. 16 og 17). Av disse funnene er miniatyrøksen (nederst til høyre på bildet) og borspissen av flint innlevert museet. De øvrige gjenstandene oppbevares på gården. Disse gjenstandene er en "steinhakke" med delvis gjennomboret skafthull, to spinnehjul i kleber, fragment av bakstehelle, en økselignende gjenstand i skifer, tre bryner, ett av kvartsitt og to av skifer samt en enkel beltespenne av bronse. Denne kan være av nyere dato

Spesielt må her nevnes en nå ødelagt hellekiste (muligens tre hellekister i samme område).

Denne kisten ble avdekket da eieren av gården, Lasse Bjordal, arbeidet med planering av dyrket mark her. Arbeidet ble stanset, og Bjordal meldte fra om funnet til museet i Bergen. Ca. ett år etter henvendelsen til museet uten at dette hadde foretatt seg noe for å få undersøkt funnet, besluttet Bjordal å fortsette planeringsarbeidet. Han målte da opp hellekisten og tok vare på funnene i den. Kistens dybde ble ikke målt. Den ble heller ikke fotografert. Langsidene i kisten var lagt opp i tørrmurteknikk, kortsidene av reiste heller. Kisten hadde også dekkheller.

Kisten var ca. 50 cm bred og ca. 70 cm lang. I kisten ble miniatyrøksen funnet sammen med trekull og brente bein.

Hellekisten lå under dyrket mark, på kanten av en brink som skråner ned mot fjorden i SV. Beliggenheten ble anslått til ca. 80 m S for våningshuset.

Flintboret og steinhakken med delvis gjennom-boret skaftehull, ble funnet i nærheten av hellekisten.

Paradis 15.9:1980

Tor Jarl Knudsen

Tor Jarl Knudsen

Bilde nr. 4

Osland, gnr. 22 bnr. 1

Høyanger kommune, Sogn og Fjordane.

Innberetning v/ Tor Jarl Knudsen, 15.09.1980.

Motiv: Nivå I, røysa etter opprenskning, mot Ø-

Leica 1146:4.

Bilde nr.12

Osland, gnr. 22 bnr. 1

Høyanger kommune, Sogn og Fjordane.

Innberetning v/ Tor Jarl Knudsen, 15.09.1980.

Motiv: Røysavslutning i S-

Leica 1147:12.

Bilde nr. 16

Osland, gnr. 22 bnr. 1

Høyanger kommune, Sogn og Fjordane.

Innberetning v// Tor Jarl Knudsen, 15.09.1980.

Motiv: Fornfunn fra gården.

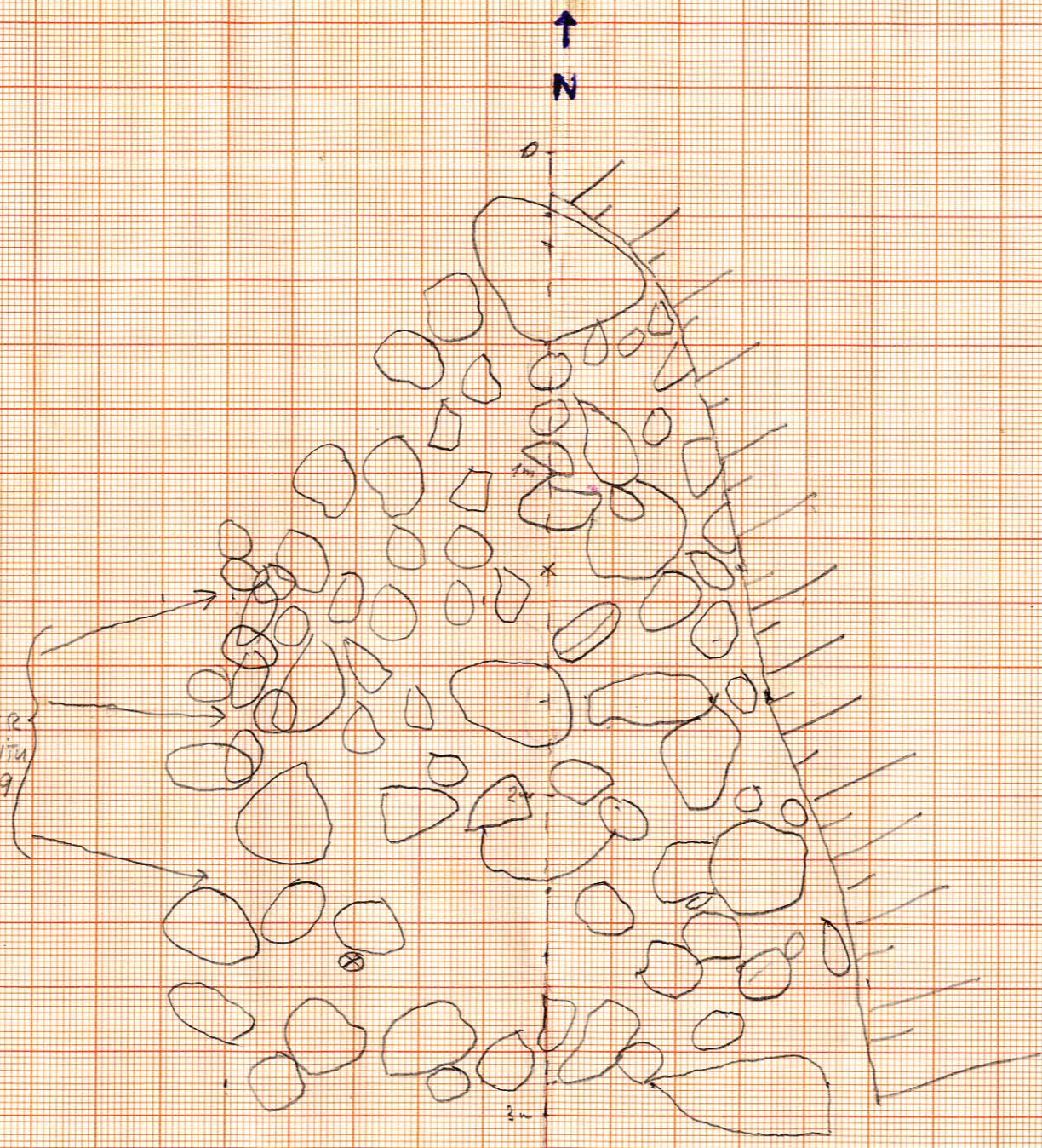
Leica 1147:16.

OSLAND, GNR. 22, B.M. 1
Høyanger kommune.
Sogn og Fjordane.
Eier og bruker: Lasse Osland
5927 Bjordal

PLANTEGNING AV RØYS. (JORDISLANDET)
TEGNET AV TOR ERIC KNUDSEN. 18.6.1980
MÅLSTOKK: 1:20.

⊗ - FUNN AV KERAMIKK

STEINENE
HVER LIGGER
HVER PÅ SIN
(SE FOTO NR. 9)

OSLAND GNR. 22, Bl. 1
HØYANGER KOMMUNE
SØGN OG FJORDANE

PLANTEGNING AV RØYS. (TORDREKANDEN)
TEGNET AV TOR JARL KUNDSÉN. 18.6.80
MÅLSTOKK 1:20

